

Referat fra møte i Faglig brukerråd syn

Tid: 01.04.22, kl. 12.00 – 15.00

Sted: Videokonferanse (Webex)

Deltakere: Øyvind Blindheim (Norsk NCL-forening), Grete Bæverfjord (Norges Blindeforbund, foreldreutvalget), Farah Ramadan (Norges Blindeforbund), Marit Elin Eide (leder av Ledernettverk syn og regiondirektør i Statped midt), Eva Marie Hammervik (avdelingsleder Statped midt), og Stine Morbech (fagstab Statped sørøst).

Kopi: Sissel Sørensen Bye, Norges Blindeforbund (vara, NBF) og Sverre Fuglerud, Norges Blindeforbund (vara NBF).

Ikke til stede: Silje Solvang (Norges blinddeforbunds ungdom, NBFU) og Anne Lise Solstad (avdelingsleder Statped sørøst)

Referent: Stine Morbech

Statped orienterte innledningsvis om at de har hatt møte med foreningen Foreldre til blinde barn (FTBB) som har ønsket å komme i dialog med Statped, spesielt om digitale læremidler.

10/2022 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Godkjent

11/2022 Samarbeid om framtidig elevkurstilbud, ved Statped

Det vises til møte mellom NBF og Statped 09.03.22, der Statped på nytt orienterte om at vi nå ser på vår totale kursportefølje med tanke på framtidig tjenestetilbud. I møtet ble det enighet om å sette ned en gruppe med representanter fra Statped og NBF. Gruppen skal se på hva som framover kan være hensiktsmessige kompetansehevingstiltak rettet mot synshemmede elever. I samarbeidet er det avgjørende at vi får unge synshemmede og foreldre til barn og unge i tale.

Det ble enighet om at Statped retter en skriftlig henvendelse til NBF angående etablering av en arbeidsgruppe som skal se nærmere på framtidige kompetansehevingstiltak. I henvendelsen kommer Statped med forslag til representasjon og opplegg for arbeidet.

NBF spilte inn an når Statped foreslår representasjon, så må de ta hensyn til at mange elever ikke har hatt tilbud om kurs de siste årene, bla. pga. korona, men også fordi det ikke ble gitt kurstilbud til elever i vgs under utprøvingen av ny kursmodell skoleåret 2017/2018 og 2018/2019. Statped må også ta hensyn til at NCL-gruppen vil ha behov for (egne) kurs.

12/2022 Læringsutbytte av kurs, ved Grete Bæverfjord

På sist brukerrådsmøte ble det vist til enighet i Statped om at læringsutbyttet gjennom deltakelse på elevkurs, var begrenset. NBF etterspør en rapport eller et notat som, på faglig grunnlag, underbygger denne konklusjonen.

NBF framholdt at det er vanskelig å forstå hvordan Statped kan vise til evalueringsrapporten fra 2019 når de argumenterer med at elevkursene gir lite læringsutbytte. Rapporten sier svært lite om læringsutbytte, og i den grad den sier noe om dette, så er det positivt. De negative erfaringene som framkommer av rapporten, handler først og fremst om en for ambisiøs modell.

Statped viste til at det framgår av rapporten at kursdeltakerne i varierende grad har utbytte av kursene, og at dette først og fremst skyldes at kursformatet gjør det vanskelig å legge til rette på individnivå. Statped ønsker mer kunnskap om hvorvidt kursene bidrar til økt læringsutbytte i den helhetlige opplæringen.

NBF: Av rapporten framgår det at Statpeds rådgiverne mener kursene gir kursdeltakerne stor gevinst på individnivå. Hvis noe svikter, er det på systemnivå fordi utbyttet er avhengig av oppfølgingen fra skolen i etterkant. NBF spør om kanskje Statped bør ta en mer aktiv rolle i oppfølgingen etter kursene.

Statped bekreftet at rådgiverne i Statped opplever at kursene er givende for alle parter, men sa samtidig at det er grunner til å vurdere om dette er den riktige måten å kompetanseheve på. Vi må huske at de fleste elever ikke deltar på kurs, og at det blir færre og færre som deltar. Statped har ikke myndighet til å øve press på kommunene med tanke på deltakelse. Dermed blir dette et ressurs spørsmål for Statped med tanke på at vi må nå flest mulig med tilbudene våre. Vi må se på ulike modeller for å sikre riktig kompetanse ute i praksisfeltet. Da kan kurs være en av flere muligheter.

NBF framholdt videre at rapporten peker på at Statped ikke har undersøkt hva kommunene faktisk har behov for, og spurte om Statped har fulgt dette opp ved å gå i dialog med kommunene. De spurte også om Statped har fulgt opp rapporten når det gjelder å forankre kurstilbud i framtidige samarbeidsavtaler, og om det er etablert lærende nettverk, slik rapporten anbefaler.

Statped svarte at de nå i større grad ønsker å kompetanseheve sektor. Det betyr ikke at Statped skal slutte å tilby kurs rettet mot synshemmede elever, men at vi må se etter andre måter å tilby kurs på, f.eks. gjennom workshops. Statped oppfatter at NBF mener kurstilbudet utgjør det viktigste av kompetanseheving rettet mot målgruppa, mens kurstilbudet reelt sett utgjør en svært liten del av Statpeds kompetansehevingstiltak. Statped kan ikke se at noen få kursdager gjennom skoleløpet skal være avgjørende for hvordan eleven lykkes i skolehverdagen.

NBF framholdt at de etterspør et mer omfattende kurstilbud; f.eks. to uker per år. Forbundet mener at de dagene det er snakk om, kan gjøre en stor forskjell. Det ble vist til en henvendelse fra en mor som skriver at hennes datter har hatt et fantastisk utbytte av kurstilbudet til Statped. Datteren har blitt motivert til å bruke mobilitetsstokk og lese punktskrift, og hun har fått mulighet til å indentifisere seg med andre blinde elever og det blinde elever må gjøre av ekstra innsats. Det er vanskelig å få til denne type utbytte lokalt. NBF får generelt tilbakemelding fra sine medlemmer om at kursene er svært viktige, og at de ønsker å beholde et elevkursstilbud.

NCL-foreningen framholdt at når kommuner ikke deltar, handler det ofte om at invitasjoner fra Statped kommer for sent. Kommuneøkonomi utgjør også en barriere med tanke på deltakelse.

NBF påpekte at foreldreundersøkelsen fra NBF viser at sviktende informasjon er et av punktene svært mange foreldre påpekte.

13/2022 Prinsipper for lokal veiledning, ved Grete Bæverfjord

På sist brukerrådsmøte ble det sagt at det var slutt på at Statped utelukkende gir veiledning på bestilling fra kommuner og fylker, og at det er lenge siden Statped har jobbet etter det prinsippet. NBF spør om når dette skiftet kom, og hvordan den nye instruksjonen ser ut.

Statped gjorde rede for at de fremdeles jobber på bestilling fra kommuner og fylkeskommuner slik de alltid har gjort. I de fleste tilfeller handler dette om et samarbeid over flere år, og en dialog med PPT, barnehage og skole der det blir tatt kontakt begge veier. Statped prøver å være lydhøre med tanke på hva som til enhver tid er behovet, og rådgiverne tar initiativ til oppfølging og veiledning innenfor ulike tema de vurderer som viktige.

NBF savner større grad av direkte kontakt mellom Statped og eleven selv og/eller foreldre. Selv om skolen sier det går bra, er det ikke sikkert at foreldre og eleven sjøl mener det samme. Hva skjer når barnet og foreldre ikke har forutsetning for å se at det «kunne gått bedre»? Statped må være tettere på for å sikre at barn og elever får det tilbudet de har krav på. Det er Statped som har spisskompetansen til å vurdere tilbudet barn og elever får.

Statped svarte at de ikke har en tilsynsrolle, men likevel er tydelige på viktigheten av å høre barnets/elevens og foreldres stemme. I mange saker har Statped mye kontakt med foreldre. Foreldre blir invitert med på kurs, ansvarsgruppemøter og samarbeids- og oppsummeringsmøter. Statped tar alltid imot når vi får henvendelser fra foreldre, men må samtidig være ryddige på rollen vi har.

Representanten fra NCL- foreningen framholdt at de opplever et Statped som stiller opp og svarer på henvendelser.

NBF bekreftet at mange foreldre opplever at Statped stiller opp, men at det for ofte svikter i skolens oppfølging av veiledningen som er gitt, og at Statped derfor må være tettere på.

NBF spurte om Statped har et tilsyn.

Statped svarte at Statped ikke har noe tilsyn ut over forvaltningsrevisjon som går mer på formalia; økonomi, budsjett, personvern o.l.

NBF oppfordret Statped til å se på hvordan de legger opp sine veiledningstjenester rettet mot ungdomstrinn og vgs. Mange litt eldre elever vegrer seg imot besøk fra Statped.

Statped svarte at de forstår innspillet og at både Statped, PPT og skole må sørge for at elevens stemme blir hørt når det gjelder egen opplæringssituasjon og oppfølgingen som blir gitt. For elever på ungdomstrinn og vgs, skjer veiledningen oftest gjennom en samhandling mellom elev, pedagog og Statped. Statped tar NBFs tilbakemelding med seg.

Brukerrepresentantene påpekte at det er uheldig at nbfu sjelden deltar i møtene. Særlig gjelder dette når temaer som angår ungdom, blir drøftet.

NBF oppfordret Statped til å formalisere eller systematisere oppfølgingen på en eller annen måte. De opplever at det kan være regionale forskjeller i Statped.

Statped orienterte om at de nå vil jobbe systematisk med å beskrive bestep praksis.

NCL-foreningen: Suksessfaktoren i deres tilfelle var at Statped var med å utforme sakkyndig vurdering og at PPT erkjente at de ikke hadde den nødvendige kompetansen. Det er også en suksessfaktor at Statped bidrar i arbeidet med IOP.

NBF bekreftet at Statpeds bidrag i sakkyndighetsvurderinger er avgjørende viktig, og at også foreldre og eleven sjøl deltar.

Statped minnet om at de ikke er sakkyndig instans, men at PPT kan be om veiledning i utarbeidelsen av en sakkyndig vurdering. Statped bidrar alltid på en slik forespørsel.

14/2022 Orientering om status i omstillingsarbeidet, ved Statped

- *Prosess ved etablering av nytt brukervedvirkningssystem*
- *Status omorganisering*

Statped har vedtatt en organisering med divisjoner og jobber nå med innplassering og med å se på hvordan nødvendig samhandling best kan ivaretas på tvers av divisjoner. Målet er at Statped skal yte tjenester minst like godt som før.

Statped arbeider nå med å utarbeide et nytt brukervedvirkningssystem. På bakgrunn av innspill fra Nasjonalt brukerråd, legger Statped fram et forslag på ekstraordinært møte i det nasjonale brukerrådet, 21. april.

15/2022 Status påmelding til elevkurs, ved Statped

Modul 3 og 4 av til sammen 4 digitale kurs for elever i vgs, blir gjennomført denne våren (uke 13 og 14). Vi er i samme situasjon som sist; det er ingen påmeldte til kurset for svaksynte. På punktskriftmodulen deltok det seks elever og syv lærere.

Statped lager et detaljert evalueringsskjema for å innhente erfaringer fra elever og lærere. Her vil vi særlig vektlegge å få innhentet tilbakemeldinger fra elevene. Vi får også en muntlig tilbakemelding fra deltakerne på slutten av hver modul.

Statped vil i tillegg rette en henvendelse til inviterte som ikke har deltatt, der vi spør om hva som er årsaken til at de ikke har meldt seg på kursmodulene.

16/2022 Eventuelt

Sarepta, ved NC-foreningen:

Foreningen sa at det er svært frustrerende å sitte med programvare fra 90-tallet som er basert på DOS. Foreningen ønsker å vite hvor i systemet videreutviklingen av programmet stopper opp, og hva slags tidshorisont Statped har med tanke på avklaringer. De oppfordret også Statped til å vurdere om det er andre programmer på markedet som kan tilpasses og brukes. Kanskje bør Statped veilede målgruppa i alternative måter å jobbe digitalt på; f.eks. mer bruk av voiceover på nettbrett og telefon e.l.

Statped framholdt at det ikke finnes private aktører som er villige til å ta ansvar for videreutvikling og vedlikehold av Sarepta. Statped har lettet etter alternativ programvare og ser at det finnes mange lignende programmer, men ingen som ivaretar behovet til brukere med synsnedsettelse. Statped anbefaler derfor fortsatt bruk, men vil samtidig ta et nytt initiativ overfor Udir for å skynde på en avgjørelse angående hvem som ev. kan ta ansvar for videreutvikling og vedlikehold framover.

Bestepraksis, ved NBF:

NBF viste til at nytt brukermedvirkningssystem kanskje innebærer at de faglige brukerrådene legges ned, men at forbundet likevel ønsker å bli orientert om arbeidet med å beskrive bestepraksis.

Statped bekreftet at de vil holde NBF orientert om dette arbeidet og resultatene av det.